

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи»» було проведено у січні 2023-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- розробку інструментарію (січень 2023),
- польовий етап (збір даних) (січень 2023),
- аналіз даних (січень 2023),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (січень 2023).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої освіти» (II (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 25 респондентів/-ок. Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 9 осіб (що склало 36 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 16 осіб (64 %).

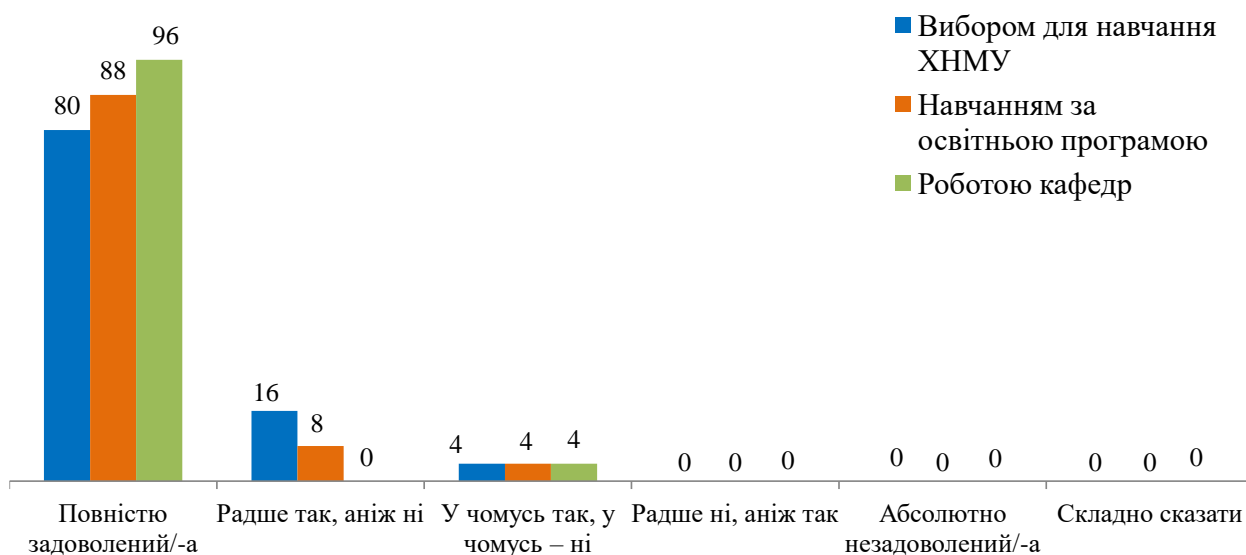
Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми «Педагогіка вищої школи» та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

Переважає більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше

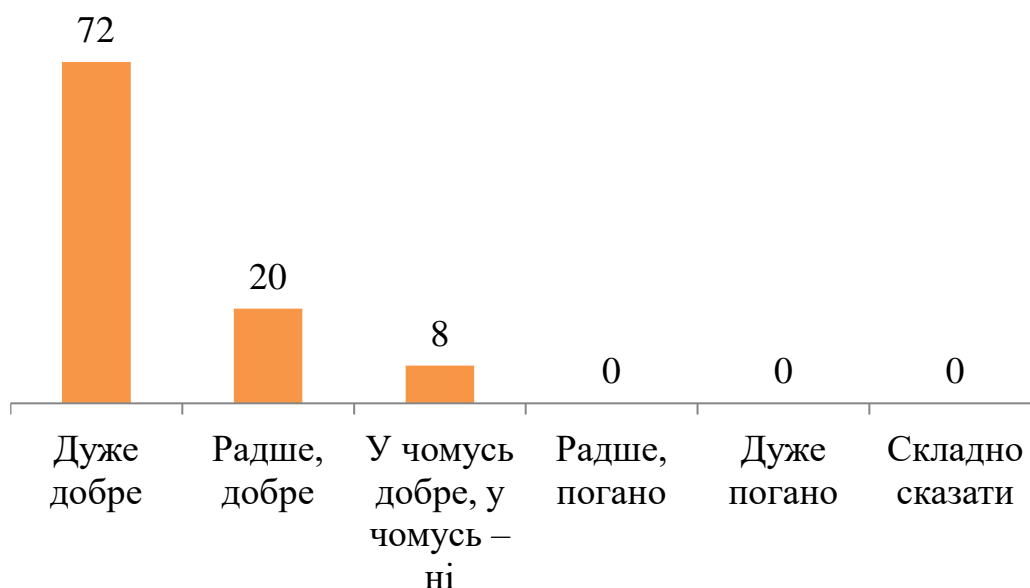
задоволених виявилось 96 % в усіх випадках. Незадоволених (радше незадоволених та абсолютно незадоволених) вибором університету, освітньою програмою та роботою кафедр не було виявлено. Ще 4 % респондентів/-ок зайняли серединну позицію «У чомусь так, у чомусь — ні».

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Для більшості опитаних (72 %) очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю; таких, для яких радше співпало з реальністю було ще 24 %. Студентів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, не виявилось. Респондентів/-ок, що обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні» було 4 %.

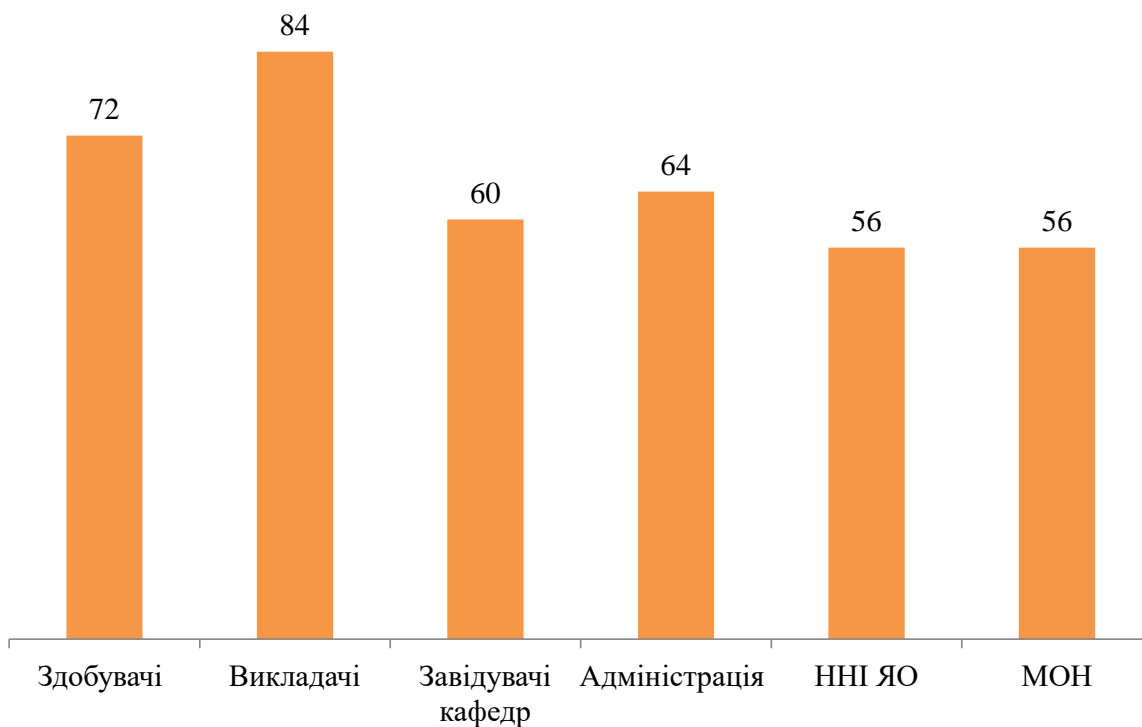
Більшість студентів/-ок (72 %) дуже добре оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 20 % респондентів/-ок оцінюють освітній процес радше, добре. Таких, які негативно ставляться до якості освіти в університеті, не виявилось. 8 % у чомусь добре оцінюють, у чомусь — ні.

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що 76 % опитаних студентів/-ок вважають, що освітнє середовище ХНМУ повністю задовольняє їхні потреби та інтереси, а 96 % опитаних погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок студентів щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти студенти цієї освітньої програми покладають насамперед на викладацький склад (84 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Здобувачі визнали свою відповідальність у 72 % відповідей, а 64 % опитаних вважають «максимально впливовими» адміністрацію вишу. Завідувачі кафедр посіли четверте місце із результатом 60 %. ННІ ЯО та МОН поділили останнє місце (56 %).

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про цілі, завдання та очікувані результати навчання був найбільшим (це зазначили 96 % респонденток/-ів). Про зміст, методи та форми навчання були поінформовані 92 %.

Найменше, проте на високому рівні, здобувачі/-ки були поінформовані про критерії оцінювання, заплановані контрольні заходи (88 %).

При цьому 96 % опитаних повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості, тоді як лише 4 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні». Незадоволених виявлено не було.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «демонстрація презентації» (96 %), «розповідь, пояснення» (96 %), «бесіда» (88 %), «обговорення» (88 %), «дискусії» (88 %) та «тести» (72 %).

З великою вірогідністю можна припустити, що значно рідше використовується симуляційне обладнання (40 %), рольові ділові ігри (44 %) та письмові контрольні роботи (44 %).

Інші методи та форм навчання використовуються доволі часто: про письмові творчі роботи згадали 60 % здобувачів/-ок, про реферати, доповіді, повідомлення, самостійні роботи — 64 %, про усне опитування — 68 %.

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Усі опитані, 100 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, сучасними, а 96 % вважають їх відповідними освітній програмі. Неefективними, несучасними та невідповідними освітній програмі ці методи не вважає ніхто.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 76 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; натомість 4 % вважають, що такого впливу не мають, а ще 20 % не змогли надати однозначну відповідь.

Третина опитаних, 36 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Переважна більшість пропозицій тих, хто їх висловлював (77,8 %), були враховані.

Студенти загалом позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 92 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 4 % вказують на те, що таку можливість надають окремі викладачі. Про відсутність такої можливості не заявив ніхто, ще 4 % утруднились з відповіддю.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, майже усі опитані (92 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів. Більшість, 88 % вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Одними із запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7). Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середня оцінка — 4,3) із незначним коливанням – від 4,2 (так оцінили «залученість до занять професіоналів-

практиків, експертів галузі, роботодавців»; «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень»; «навантаження» та «розклад занять») до 4,4 («методичне забезпечення самостійної роботи» та «якість навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін»). Інші аспекти були оцінені посередньо (4,3 балів): «якість освітньої програми загалом»; «логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін»; «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються»; «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою» та «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії».

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповіді надали 8 респонденток/-ів).

Більше половини відповідей, а саме, 62,5 % відповідей не містили жодних пропозицій чи ідей:

«Продовжувати роботу»;

«Все чудово»;

«Зауважень немає»;

«Освітній процес ХНМУ відповідає моїм вимогам навчання»;

«Я вважаю наш ХНМУ найкращим університетом України, якість освіти в університеті була високою ще з радянських часів. В стінах ХНМУ навчалися видатні лікарі сучасного часу. На сьогодні фахівці ХНМУ не лише вчать студентів, але й надають допомогу пораненим захисникам України. Я пишаюся тим, що навчаюся та працюю в ХНМУ».

Пропозиції та рекомендації стосувалися організаційних аспектів освітнього процесу, змісту навчання та методам викладання:

«Необхідно давати здобувачам час та питання для підготовки до підсумкового контролю знань (наприклад, ректорський контроль)»;

«Збільшити методичне забезпечення самостійної роботи»;

«Більше враховувати світовий досвід».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8). Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності, особливо із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ (100 %), з порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (про нього знають 92 % опитаних), з порядком перескладання заліків, іспитів (88 %), з процедурою реагування на порушення академічної доброчесності (88 %), із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів (88 %), із заходами, які проводить психологічна служба університету (84 %), з інформацією про програми міжнародної академічної мобільності (84 %) та з порядком оскарження результатів заліків, іспитів (84 %).

Найменше здобувачі обізнані інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (72 %) та із процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (80 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9). Найбільше респондентки/-ти задоволені рівнем консультативної підтримки з боку кафедр та рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (100 %), платформами дистанційної освіти університету (96 %) та рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (92 %). Найменше – рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна

допомога та ін.) (64 %), порядком оскарження результатів заліків, іспитів (80 %) та процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (80 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

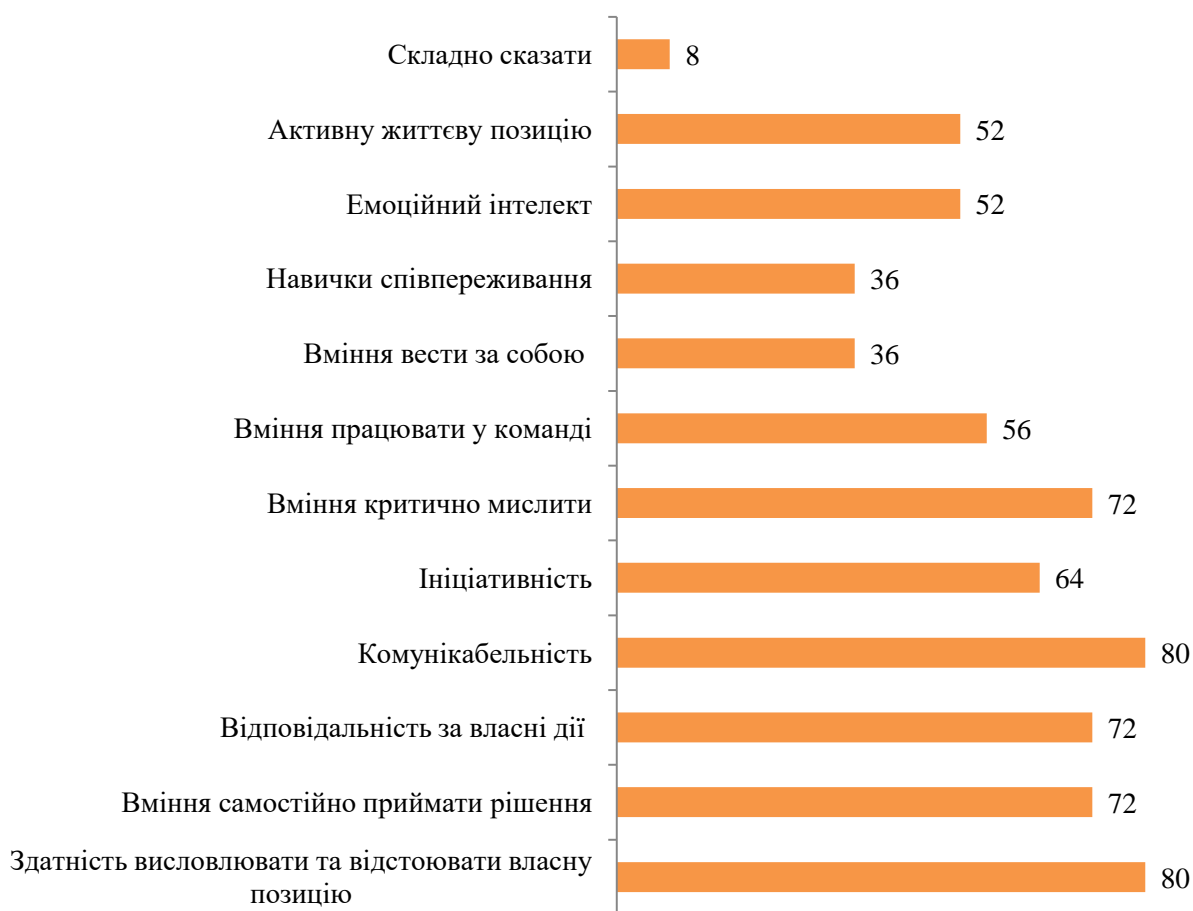
Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 28 % здобувачів, з яких 57,1 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Ніхто з опитаних не мав конфліктів з викладачами, іншими здобувачами чи з представниками адміністрації.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того,

наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

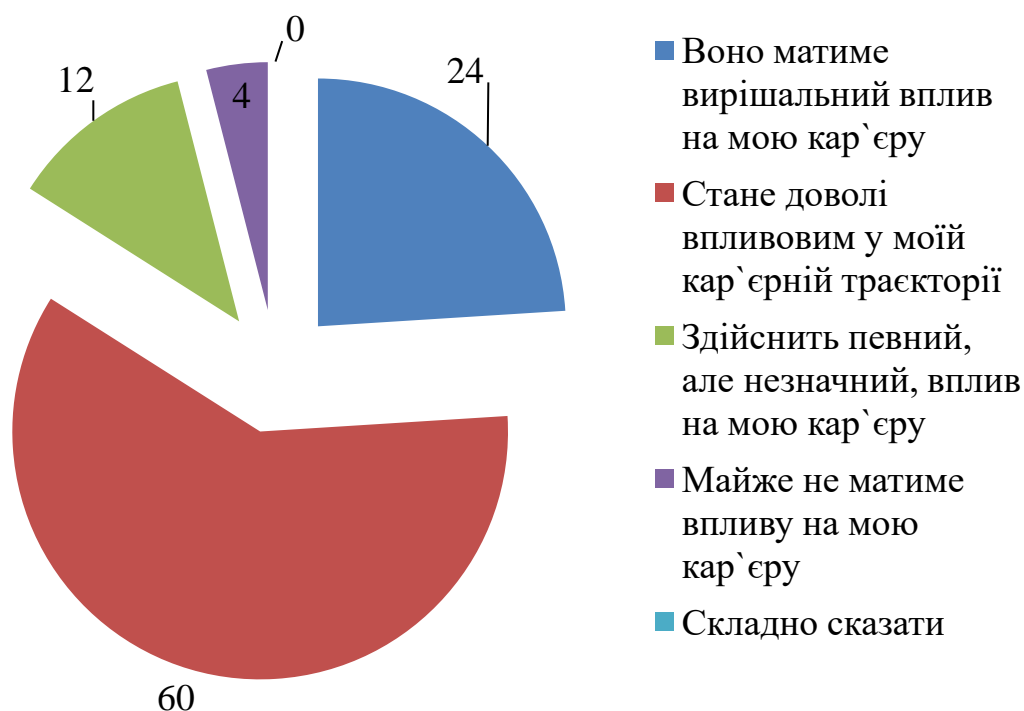
Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває комунікабельність (80 %), здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (80 %), вміння критично мислити (72 %), відповідальність за власні дії (72 %) та вміння самостійно приймати рішення (72 %), тоді як розвитку таких навичок, як вміння вести за собою (36 %) та навички співпереживання (36 %) університет має приділити більше уваги.

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Майже всі опитані (92 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволених не виявлено, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 8 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні).

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Студентські «оцінки» є позитивними: переважна більшість опитаних (84 %) вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою; 12 % вважають цей вплив певним, але незначним.

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Натомість тих, хто вважають, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було тільки 4 %.

Аналітичний звіт виконала 26.01.2023 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.

